

DIANA CENCER GARAFOVÁ – VERTICAL LIMIT

Kurátorka: **Diana Klepoch Majdánková**
Vernisáž: štvrtok, **26. apríl 2018, 18:00 hod.**
Trvanie výstavy: **26. 4. – 10. 6. 2018**
Miesto konania: **Galéria mladých**

Aké sú naše možnosti spoznať svet v celej jeho zložitosti? Ako môžeme veriť našim zmyslom, keď sú ich schopnosti vyhodnocovať a ukladať informácie limitované? A čo v prípade, keď sa staneme "obeťou" ilúzie? Zostria sa naše zmysly, alebo, naopak, prídu o svoju dôveryhodnosť? Akú úlohu v spoznávaní sveta zohráva umenie a spôsob, akým je nám umenie prezentované? Môže byť umenie v jeho rôznych formách ilúziou prispievajúcou k pochopeniu (či zahmleniu) sveta a jeho zákonitostí?

Domnievať sa, že tvorba Diany Cencer Garafovej (alebo akéhokoľvek iného umelca či umelkyne) na tieto otázky jasne a stručne odpovedá, by nezodpovedalo skutočnosti. Skôr ich v myslí diváka nepodmienene vyvoláva. Ocitnúť sa na výstave (či lepšie povedané vo výstave) tejto autorky znamená stať sa aktérom sofistikovanej hry, v ktorej sa vo variabilných vzťahoch ocitá čas, priestor, výstavná inštitúcia (vytrhnutá zo svojej bežnej situácie), umelkyňa i osoba diváka.

Diana Cencer Garafová sa vo svojom bádani stáva zároveň scénografkou, konceptuálnou i novomediálnou umelkyňou, maliarkou a tvorkyňou spektakulárneho zážitku. Pýta sa, ako vlastne budujeme svoj vzťah k realite. Pracuje s tézou, že naše poznávanie sveta je založené na modeloch.

Tieto modely sú nástrojom zjednodušujúcim komplexnú skutočnosť. Je to ako fyzikálny experiment, pri ktorom sú teórie overované v umelo vytvorených podmienkach. Divákovi pripravuje náročnú úlohu, kedy je konfrontovaný s fyzickými limitmi vlastného tela a do modelov je v konečnom dôsledku možné vstúpiť len cez ilúziu (prostredníctvom optického zariadenia). Týmto sťaženým prístupom tak necháva diváka oscilovať medzi fyzickou prítomnosťou materiálu a vzdialenými predstavami o „realite“, na ktorú model referuje.

Druhou, nemenej zaujímavou rovinou jej práce je skúmanie, či sú umelo vytvorené podmienky modelu dostatočné pre vytvorenie a podanie umeleckej informácie. Prítom táto otázka putuje oboma smermi – k nej, ako tvorkyni modelovej situácie, ako aj k diváčke či divákovi. Základom jej modelov sú existujúce priestory bratislavských galérií, zrealizované v mierke 1:10, prezentujúce (zatiaľ) neexistujúce výstavy autorkiných diel a inštalácií. Nie je to však iba skúšanie nanečisto – jej zmenšeniny výstav sú výstavnými zážitkami svojho druhu. Testuje v nich nielen to, ako by v daných priestoroch mohli jej diela fungovať, ale aj to, čo sú priestory konkrétnych galérií schopné odprezentovať. A v tomto sa – i keď neúmyselne – dotýka aj inštitucionálnej kritiky; poukázaním na stav, kedy sú mnohé z projektov predovšetkým mladších umelcov a umelkyní nútené prežívať len "na papieri".

Výstava Vertical Limit je završením dizertačného štúdia Diany Cencer Garafovej, doktorandky prof. Fischera na VŠVU v Bratislave. Nadväzuje na predchádzajúcu prezentáciu vystavených diel, ktorá je však tentoraz upravená pre špecifické priestory Galérie mladých v Nitre.

Diana Klepoch Majdánková